

SIWE NIEUWSBRIEF

NR. 40
maart-april 2008
ISSN 1379-0420

VAN HET STEUNPUNT INDUSTRIEEL
EN WETENSCHAPPELIJK ERFGOED

INHOUD

Voorwoord	2	Internationaal nieuws	24
Komende SIWE-activiteiten	3	Uitvindingen en uitvinders ...	29
Oproepen	6	Onder de leeslamp	30
Erfgoednieuwttjes en activiteiten in de regio's ..	8	Boekbesprekingen	34

Foto: Dominique
Zenner

De Museumbewaarpplaats (erfgoed van de spoorwegen) te Kessel-Lo. De collectie en site werden in februari jl. bezocht door een groep leden en sympathisanten van SIWE vzw.

Redactieadres: SIWE vzw - Stapelhuisstraat 15 – 3000 Leuven. Tel&Fax: 016.584342
e-mail: info@siwe.be Website: www.siwe.be Verschijnt tweemaandelijks.
Verantwoordelijke uitgever: Patrick Viaene – Land van Waaslaan 156 – 9040 Gent.
Redactie:– Patrick Viaene - Karel Haustraete
Vormgeving: Alex Baerts
Afgiftekantoor: 3360 Bierbeek – erkenningsnr.: P209286 – PB nummer: BC1608

VOORWOORD

Voor u ligt de SIWE-Nieuwsbrief nummer 40, de tweede aflevering in 2008 van deze SIWE periodieke publicatie. Een bewust slanker nummer dan het voorgaande, een democratische beslissing van de Raad van Bestuur: korter, gevat, met nog meer verwijzingen naar digitale adressen.

Beste lezers, mogen wij het nog eens herhalen? Wij wensen onze publicaties meer bekendheid te geven. In het bijzonder wensen wij de digitale versie van deze Nieuwsbrief nog meer te verspreiden. Wij sturen de Nieuwsbrief dan ook graag door naar al wie er om vraagt, zeg maar “naar het brede volksculturele veld”. Bezorg ons dus uw e-mail adres via info@siwe.be ! Het kost u niets en het bespaart ons uiteraard ook een deel van onze portkosten. Het is een “win-win”-situatie, of hoe noemen ze dat alweer?

Ter informatie: een “papieren” exemplaar van SIWE-Nieuwsbrief, alsook van het SIWE-Magazine (A-4 formaat) wordt in principe enkel gestuurd naar wie lid is van SIWE vzw. De lidgelden bleven in 2008 eens te meer onveranderd: 18 € (individuele, steunende leden) of 30 € (verenigingen, instellingen). **INDIEN DIT NOG NIET GEBEURDE, MAAK DIT VANDAAG NOG IN ORDE!** Onze beste dank hiervoor! Men vindt het SIWE - rekeningnummer achteraan deze Nieuwsbrief

Lid zijn van SIWE vzw is veel meer dan “geabonneerd zijn” op het dubbel tijdschrift (de Nieuwsbrief en het Magazine) van SIWE. Als lid van SIWE kan u ook (in de meeste gevallen gratis!) deelnemen aan allerlei activiteiten : unieke geleide bezoeken door weinig gekende erfgoedsites en collecties. U komt zo op plaatsen die getuigen van een rijke industriecultuur en het industrieel erfgoed in Vlaanderen en Brussel.

Verder bezoeken wij tentoonstellingen en organiseren wij studiedagen en meer informele bijeenkomsten. U ontmoet daar telkens weer interessante deelnemers en allerlei “gelijkgezinden”, wat niet alleen borg staat voor leerrijke en aangename uitwisselingen, maar ook het netwerk van contacten versterkt op het gebied van industriecultuur en wetenschappelijk erfgoed, een der kerndoelstellingen van onze vereniging! Al deze contacten kunnen dus ook het SIWE-netwerk ten goede komen en het verder helpen versterken.

Een SIWE-Nieuwsbrief is uiteraard nooit afgewerkt en volledig. Wijzelf weten dit maar al te goed. Wij stellen het dan ook enorm op prijs als u ons tijdig informeert over uw activiteiten en uw jaarprogramma's, die u als vereniging, museum, archiefinstelling, onderzoekscentrum zal inrichten. Wij nemen uw informatie op in de mate van het mogelijke en uiteraard in een samengevatte en gevatte vorm. Dank bij voorbaat voor uw respons en aan ieder van u wensen wij veel leesgenot!

In naam van SIWE vzw
Patrick VIAENE, voorzitter

SIWE ACTIVITEITEN

1. Donderdag 13 maart 2008 20u30 Leuven zaal Den Bruul
VOORDRACHT “Spoorwegtechnieken door de Jaren heen”
 Zie blz. 3

2. Zondag 13 april 2008 10 tot 18 u – Leuven Tweebronnen
TENTOONSTELLING “Vooruitgangsgeloof! Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed 1950-1970”
 Zie blz. 4

3. Woensdag 30 april 2008 Leuven Molens Van Orshoven
STUDIEDAG Depots/bewaarplaatsen Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed
 Zie blz. 5

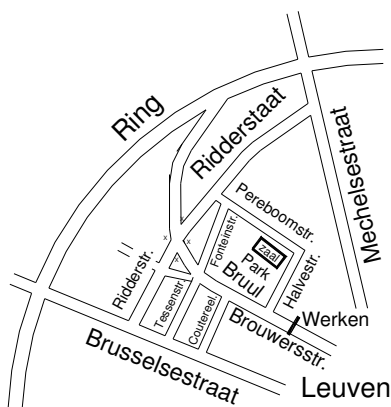
1. Voordracht

“SPOORWEGTECHNIEKEN DOOR DE JAREN HEEN”

door Alex Baerts ter gelegenheid van de - algemene ledenvergadering SIWE in zaal Den Bruul Brouwerstraat Leuven.

. Donderdag 13 maart 2008 om 20.30

(in het Park Den Bruul, zie onderstaande schets)

Alle leden en sympathisanten zijn van harte welkom op deze eenmalige voordracht. Ingenieur Alex BAERTS, sinds jaar en dag SIWE-bestuurder en gedreven vrijwilliger, brengt een zeer bijzonder verhaal over weinig bekende aspecten van de spoorwegtechnologie. De spreker was beroepshalve actief in de spoorwegsector en volgt vandaag nog steeds het reilen en zeilen van de spoorwegerfgoed - sector op. Dus luidt het devies: alleen daarheen! Na de voordracht wordt naar goede gewoonte een kleine receptie aangeboden. Toegang gratis.

2. Tentoonstelling “VOORUITGANGSGELOOF! INDUSTRIEEL en WETENSCHAPPELIJK ERFGOED 1950-1970”
 In “Tweebronnen” Rijschoolstraat LEUVEN tijdens de Erfgoeddag Vlaanderen 2008 Zondag 13 april 2008 10-18u

Op 13 april e.k. van 10 tot 18 uur bent u allen van harte welkom op de SIWE-tentoonstelling en informatiestand in “TWEEBRONNEN”, gelegen in de Rijschoolstraat, in het hartje van de stad Leuven. U kan er onder meer de speciaal voor de Erfgoeddag 2008 gerealiseerde SIWE-tentoonstelling “VOORUITGANGSGELOOF! Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed 1950-1970” bezoeken, u kan er SIWE-publicaties inkijken en aanschaffen, u kan lid worden van SIWE vzw, u kan deelnemen aan een Quiz omtrent het thema van onze tentoonstelling en een pakket SIWE-publicaties winnen, u kan contacten leggen met bestuurders en leden van SIWE vzw, en nog veel meer! Mis deze kans niet! Zie ook het algemeen programma en het “Leuvens programma” van de Erfgoeddag Vlaanderen 2008.

Alvast hierbij een korte introductietekst:

De vijftiger jaren van de vorige eeuw betekenden voor ons land een periode van zelden geziene economische vooruitgang. Er waren ook betekenisvolle vorderingen op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek. Industriële massaproductie en -consumptie gingen hand in hand en waren steeds meer gericht naar nieuwe marktsegmenten, niet in het minst kinderen en tieners. Dit alles maakte deel uit van een blind vooruitgangsgeloof “in dienst van de mens”. Het liet tastbare getuigenissen na onder de vorm van advertenties, affiches, verpakkingen en “wegwerpproducten”, talloze voorwerpen uit plastic en andere synthetische materialen. De “American way of life” stond hierbij model voor een nieuwe organisatie van het bedrijfsleven en een typische fifties-look van werkruimten en de kantooromgeving. De herontdekking en de waardering van het naoorlogse industrieel en wetenschappelijk erfgoed in Vlaanderen en Brussel is vandaag in een stroomversnelling beland. De SIWE-tentoonstelling in Tweebronnen te Leuven n.a.v. de Erfgoeddag 2008 toont u hierover meer in woord en beeld ! (P.V.)

3. SIWE – Studiedag: DEPOTWERKING rond INDUSTRIEEL en WETENSCHAPPELIJK ERFGOED

Woensd. 30 april 2008 14u Molens Van Orshoven, Stapelhuisstraat 15 LEUVEN.

Wij lezen in Informatiebrochure Cultureel Erfgoed van januari 2008:

“Een van de grootste uitdagingen in het culturele erfgoedveld is ongetwijfeld de depotproblematiek. Tal van organisaties, groot of klein, kampen met depotproblemen: onvoldoende ruimte, onvoldoende goede klimatiseringscondities,...De provincies (en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) krijgen een regierol toebedeeld om in overleg met de lokale besturen en de beheerders van het cultureel erfgoed op hun grondgebied naar oplossingen te zoeken.”

Al decennia geleden vestigden de industrieel-archeologen de aandacht op deze problematiek. In het nieuwe erfgoeddecreet wordt nu de ontwikkeling van provinciale erfgoeddepots voorzien. Op het moment dat wij deze regels schrijven, is het nieuwe erfgoeddecreet voor commentaar en stemming bij het Vlaams Parlement. Daarna zullen de verschillende provincies moeten kijken hoe ze deze erfgoeddepots zullen realiseren. Het is zeer belangrijk dat men nu vanuit de sector laat horen wat onze wensen en verwachtingen zijn, zodat de overheid hierop kan inspelen. Dit belangt dus alle beheerders van collecties aan, ook deze die maar voor een deel uit industrieel en/of wetenschappelijk erfgoed bestaan.

Gezien de specificiteit van het industrieel erfgoed binnen het erfgoedgedebatteerden wil SIWE deze evolutie op de voet volgen en in dat kader organiseren wij op 30 april e.k. voor alle geïnteresseerden (en in het bijzonder diegenen actief in Vlaams-Brabant) een studienamiddag in de Molens Van Orshoven.

Deze studiedag richt zich tot allen die vragen hebben of verwachtingen willen kenbaar maken m.b.t. tot het behoud van wetenschappelijk en industrieel erfgoed: heemkundige kringen, erfgoedverenigingen, musea maar ook mensen van de overheid en het beleid. In de toekomst zullen wij dit initiatief ook in andere provincies herhalen. De conclusies van de studiedag zullen aan de bevoegde autoriteiten overhandigd worden.

13u30: Verwelcoming en 14u00: inleiding door Patrick VIAENE, voorzitter.

14u20: Jan FINGER (expert): Ervaringen met Industrieel Erfgoed en Depotwerking in Nederlands Limburg

14u50: Elsje JANSSEN (Stedelijke Musea Antwerpen): Depotwerking in een stedelijke context

15u30: Leon SMETS (Faro): Good Practices in collectiebeheer + Debat

16u00: Slotconclusies en aanbevelingen door Patrick VIAENE

16u30: Bezoek aan de collectie industrieel en wetenschappelijk erfgoed van SIWE in de Molens van Orshoven.

Inschrijving is **gratis**, vooraf aanmelden bij info@siwe.be, zie ook www.siwe.be

OPROEPEN

IDEEËN WELKOM OMTRENT PROJECT IN DE STEIGERS OVER BOELWERF

Wie wil meewerken aan een project omtrent de Boelwerf te Temse kan contact opnemen met Lieven MUËSEN, die op 30 januari jl. te Temse zijn plannen omtrent een project over het erfgoed van de Boelwerf uiteenzette voor een volle zaal geïnteresseerde luisteraars, waaronder een delegatie van SIWE. De jongste jaren gebeurde heel wat

omtrent het erfgoed van de Boelwerf, maar het betrof eerder los van elkaar staande initiatieven. Doel is nu eerlang een vrij ambitieus project op te starten. Ideeën en medewerking zijn welkom. Contacteer hiervoor L. MUËSEN via 0486/89.76.85.of via E-mail : projectboelwerf@scarlet.be (P.V.)

INFORMATIE OVER VERDWENEN BRUSSELSE FILMZALEN WELKOM

We nemen een bericht over uit “Les Nouvelles de La Fonderie”, in de hoop dat de vraagsteller misschien ook bij sommige SIWE-Nieuwsbrief lezers gehoor vindt : Isabel BIVER zoekt informatie over verdwenen

Brusselse filmzalen ter voorbereiding van een eigen onderzoek : contacteer hiervoor telefoon 0498/522.183 of cinemasperdus@hotmail.com.

RIJKSARCHIEF ZOEKT INFORMATIE OVER OOST-VLAAMSE BEDRIJFSARCHIEVEN: GEEF UW INFORMATIE DOOR!

Begin 2007 is vanuit het Rijksarchief een bijzonder interessant project gestart omtrent de registratie en valorisatie van bedrijfsarchieven als bron voor de studie van de industrialisatie in de provincie Oost-Vlaanderen. Tot op heden is hieraan slechts geringe aandacht geschonken, terwijl talrijke bedrijfsarchieven verloren gingen of dreigen verloren te gaan door nieuwe lokaliseringen, stopzettingen, faillissementen en fusies.

Doel is onder meer een uitgebreide gids omtrent deze archieven samen te stellen zoals dit reeds gebeurde in een aantal andere Vlaamse provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (raadpleeg hiervoor onze bibliografie in onderstaande rubriek “Onder de leeslamp”). Het project tracht bovendien zoveel mogelijk ondernemers in de provincie Oost-Vlaanderen bewust te maken van de waarde van bedrijfsarchieven voor de geschiedenis van de regio. Het

project tracht ook ondernemingen met een lange traditie te overtuigen om hun historische archieven over te dragen aan een openbare archiefbewaarplaats. Ook in verband met failliete ondernemingen streeft men naar behoud en ontsluiting (uiteraard volgens de geldende regels) van archieven. Tenslotte wil men met dit project zoveel mogelijk ontsluiten van de reeds aanwezige bedrijfsarchieven in de Rijksarchiefdépoten te Beveren en te Ronse.

Draag bij tot dit project en informeer projectcoördinator Joachim DERWAEL

als u in het bezit bent van Oost-Vlaamse bedrijfsarchieven, informeer hem omtrent bedreigde bedrijfsarchiefbestanden, geef interessante contactpersonen uit de Oost-Vlaamse bedrijfswereld door. Bij voorbaat dank voor uw medewerking!

Contactadres: Joachim DERWAEL, Rijksarchief Ronse, A.L. Vanhovestraat 45, 9600 Ronse. Tel.: 055/21.81.55
E-mail: joachim.derwael@arch.be. (P.V., met dank aan J. DERWAEL)

STEL UW VRAGEN AAN DE NIEUWE “ERFGOED-HELPDESK”!

Heeft je plaatselijke vereniging een documentatiecentrum? Help je mee in een lokaal museum in je gemeente? Verzamelt je vereniging lokale archieven? Dan ben je wellicht al eens geconfronteerd met materiële schade, plaatstekort of inventarisatieproblemen. Vanaf nu kan je met al je vragen terecht op de nieuwe helpdesk :

www.helpdesklokaalerfgoed.be

Het principe van de website is eenvoudig : je typt je vraag op een speciaal formulier en per mail krijg je het antwoord toegestuurd. Voor het

antwoord wordt een beroep gedaan op deskundigen terzake. Naast de mogelijkheid tot vragen stellen biedt de site ook heel wat concrete informatie om je collectie optimaal te beheren, over cursussen en literatuur...

De helpdesk lokaal erfgoed komt tot stand binnen de projecten “Lokaal Geheugen” en “Pro Memorie”. De website is een realisatie van Heemkunde Vlaanderen en een talrijke groep partners. Ook SIWE vzw maakt deel uit van dit samenwerkingsverband.

OPROEP AAN KANDIDATEN VLAAMSE MONUMENTENPRIJS 2008

U verneemt meer over de Vlaamse Monumentenprijs (12,50 €),

deelnemingsvoorwaarden, deelnemingsfiche en beoordelingscriteria via www.onroenderfgoed.be

ERFGOEDNIEUWTJES EN ACTIVITEITEN IN DE REGIO'S

VLAANDEREN ALGEMEEN

EEN MONUMENTENWACHT VOOR VAREND ERFGOED ?

Momenteel denkt men vanuit de Vlaamse overheid (Minister VAN MECHELEN) aan de mogelijke oprichting van een Monumentenwacht voor het varend erfgoed. Een haalbaarheidsstudie is heden aan de gang. Raadpleeg voor meer informatie www.monumentenwacht.be. De contactpersoon bij het VIOE (www.vioe.be) is Tom LENAERTS (tom.lenaerts@lin.vlaanderen.be)

MEESTER-MOLENAAR, IETS VOOR U ?

Draag bij tot het behoud van de Vlaamse molens en behaal het diploma van “meester-molenaar”. Meer informatie: Lieven DENEWET, tel. 051/20.37.78 denewet.molens@telenet.be / www.zozie.be

BOEIENDE WEBSITES OVER VERZAMELINGEN EN ERFGOED IN VLAANDEREN

Kent u de website www.vlaanderenverzamelt.be ? Een interessante website over verzamelingen in Vlaanderen. Ons doorgegeven door de heer Fons VANDEN BERGHEN, waarvoor onze beste dank. Een andere site die wij warm aanbevelen is www.erfgoed-vlaanderen.be

ERFGOED OP KAART. ERFGOED EN GEMEENTELIJK RUIMTELIJK BELEID

Verskillende auteurs werkten aan deze publicatie (een M&L – cahieruitgave) omtrent de wisselwerking tussen ruimtelijk beleid en erfgoedbeleid in Vlaanderen. Het is een uitgave van het Agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed Vlaanderen. Informatie en bestelling: Agentschap RO, Phoenixgebouw, 8ste verdieping, Koning Albert II - laan nr. 19 te 1210 Brussel. Telefoon: 02/553.16.13 E-mail: diane.torbeyns@rwo

PROVINCIE ANTWERPEN

EEN MUSEUM (EN VERENIGING) IN DE KIJKER : TURNINUM – VOLKSMUSEUM DEURNE

uit website:
turninum.ch.vu

Onlangs bracht SIWE-bestuurder Karel HAUSTRAETE een uitgebreid bezoek aan het Volksmuseum Deurne, een nog té onbekend volkskundig- en heemmuseum. Het museum biedt een staalkaart van concrete getuigenissen uit het dagelijkse leven in Deurne en omgeving vanaf zeg maar 1850 tot op heden.

Adres: Koraalplaats 2 te 2100 Deurne. Telefoon: 03/326.75.98 (voorzitter Ludo PEETERS) of 0478/33.93.13. De vzw geeft een tijdschrift uit, namelijk "Turninum". Redactie: Peter VERSTAPPEN, tel.: 0498/74.21.40

peter_verstappen40@hotmail.com

Meer info over dit alles op website:
<http://www.turninum.ch.vu>

20ste SYMPOSIUM EVOLUTIE VAN HET WETENSCHAPPELIJK DENKEN TE ANTWERPEN

Op 23 mei 2008 (10 tot 16 u) heeft in de Aula 2 (Promotiezaal) "Campus 3 Eiken" van de Universiteit Antwerpen dit symposium plaats met als thema "Antwerpen: groeipool van de wetenschappen". Tijdens deze studiedag is ook een tentoonstelling te bezoeken, getiteld "Geschiedenis

van het wetenschappelijk erfgoed Antwerpen m.m.v. Prof. Karel VAN CAMP en Ir. Karel HAUSTRAETE Met prachtige microscopen (verzameling Van Heurck) en een unieke polarimeter De Puydt (verzameling SIWE). (P.V.)

LEZINGENREEKS "CULTIVARIA" IN HOGESCHOOL ANTWERPEN "THE GOLDEN SIXTIES"

Deze bijzondere lezingenreeks startte eind januari maar houdt nog tal van interessante voordrachten in petto : op 6 maart 2008 spreekt Rina BARBIER over Dans in de jaren '60 in België, op 10 april Frans REDANT over Theater in de jaren '60, op 17 april Els SPITAEELS over "De stoute jaren: architectuur in de jaren '60 in België", op 24 april Johan PAS over beeldende kunst in de late jaren zestig, op 15 mei Paul GOOSSENS

(als afsluiter van de reeks) over "De maatschappelijke context van de studentenrevoltes '66 – '68".

Plaats van de lezingen: Herman Teirlinck Instituut, Maarschalk Gérardstraat 4, 2000 Antwerpen. Aanvang telkens om 19.30 uur. Deelnemen is gratis, maar inschrijven is verplicht via 03/213.93.00 of n.duvivier@ha.be / Meer informatie : www.ha.be (P.V.)

EEN MUSEUM OVER VERPLEEGKUNDE TE DUFFEL !

Het Gasthuismuseum te Duffel opende zijn deuren in september 2006 in het kasteel Gevers. Het is in principe toegankelijk elke woensdag- en zaterdagmiddag. Het vertelt

over de evolutie van de verpleegkunde. Tenminste, dit is één der belangrijkste onderwerpen van dit lokaal museum. Contact? Bel naar Ria MOENS 015/307210. (P.V.)

NIEUWS OVER DE CINEMA VAN DUFFEL

Vorig jaar stond de unieke bioscoop te Duffel in de volle belangstelling van de media n.a.v. de VRT – Monumentenstrijd. Het "Ankerpaleis" ontstond in 1923 als film-, evenementen- en balzaal op initiatief van Arthur VERCAMMEN. In 2004 overleed de zoon van de oprichter en ging de zaal over naar de gemeente. Schepen van Cultuur P. VAN HERCK wil nieuw leven blazen

in de oude cinema en nam het bureel "Erfgoed & Visie" onder de arm voor het uitwerken van toekomstplannen voor dit beschermd gebouw. Het doel is te komen tot een culturele, toeristische bestemming. De (behoedzame) renovatiewerken zouden starten in 2009. Wordt zeker vervolgd. (P.V. naar "De Zondag" van 2/12/07).

KENT U HET HEEMMUSEUM HET MOLENIJZER TE PUTTE?**Heemkring Het Molenijzer v.z.w., Putte**

uit website <http://users.skynet.be/heemkring.putte>

Uw aandacht voor één van de vele te weinig bekende heemmusea in Vlaanderen : bezoek eens "Museum Het Molenijzer", Heuvelstraat 41 B te 2580 te Putte. Tel.: 015/75.27.98

(info openingstijden) of 015/75.47.15 (18.00-19.30 uur).

E-mail: alfons.vekeman@skynet.be
<http://users.skynet.be/heemkring.putte>

VLAAMSE WETENSCHAPSWEEK 2008 TE MECHELEN

Het is nog veraf, maar noteer alvast in uw agenda: de Vlaamse Wetenschapsweek heeft dit jaar haar centrale tentoonstelling in de

Nekkerhallen te Mechelen. Veel activiteiten hebben plaats op 18 en 19 oktober 2008. Meer informatie volgt in een volgende Nieuwsbrief.

NOG TE MECHELEN: STATIONSGEBOUW BEDREIGD MET SLOOP!

Niet te geloven maar waar: in deze tijd van stijgende waardering voor het erfgoed van "Expo 1958", wordt het Mechelse "Centraal" Station, een representatief bouwwerk uit 1958-1959, zonder pardon met afbraak bedreigd: geen aanpassingswerken of behoedzame uitbreiding, maar slopen en vervangen door iets anders... De vereniging "Restauratie

Integratie Mechelen" vzw (kortweg RIM) is volop in de weer met een informatie actie hieromtrent en er komt (terwijl we dit schrijven!) een speciaal RIM – tijdschriftnummer uit omtrent dit actueel thema! Contact? Bel naar Eric NOBELS op nummer 0486/513.543 of mail naar omgevingsfilosofie@telenet.be (P.V.)

PROVINCIE LIMBURG**KEBAB MET MAYONAISE**

De reizende tentoonstelling "Kebab met mayonaise" over (onder meer) de vervechting van Turkse en Vlaamse eetcultuur en de nieuwe multiculturele gastronomie in het voormalig mijngebied was een groot succes. Ook het gelijknamig boek, gepubliceerd naar aanleiding van het SIWE-project, uitgewerkt in samenwerking met de Erfgoedcel Mijn-Erfgoed kent een aanzienlijke

belangstelling en is nog verkrijgbaar. Meer informatie bekomt u via www.erfgoedcelmijnerfgoed.be Tenslotte: wist u dat ook in Duitsland de kebabcultuur welig tiert? We onderschepten alvast een exemplaar van "**Aufgespießt. Wie der Döner über die Deutschen kam**". (Döner: afkorting van Dönerkebab) Wordt vervolgd. (P.V.)

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

DE JAREN '50, '60 EN '70 IN BELGIË, UITGEGEVEN DOOR "HUIS VAN ALIJN"

Het "Huis van Alijn" (voorheen Museum voor Volkskunde) gaf o.l.v. conservator Sylvie DHAENE en i.s.m. de uitgeverij Lannoo een interessante reeks boeken uit over het dagelijks leven in België. De verschenen delen zijn "De jaren 50 in België" (2006), "De jaren 60 in België" (2007) en "De jaren 70 in

België" (eveneens verschenen in 2007). De reeks biedt op thematische wijze een overzicht van alle aspecten van het dagelijks leven. Gevatte teksten worden ondersteund door zeer overvloedig beeldmateriaal en een schitterende vormgeving. Warm aanbevolen! (P.V.)

BELFORTEN VAN DE ARBEID: SCHOORSTENEN TE GENT

Op 1 mei organiseert Interbellum vzw een evenement omtrent "Belforten van de arbeid: schoorstenen", meer bepaald rond de schoorsteen van het Technicum van de Universiteit (Sint-Pietersnieuwstraat). Meer informatie:

www.interbellum.org norbert.poulain@skynet.be

www.vvia.be/activiteiten/belforten

Schouw Gevaert Mortsel foto K.H.

BOELWERF BLIJFT LEVENDIG IN COLLECTIEF GEHEUGEN

Zeer onlangs (we waren helaas te laat om u hiervan tijdig te berichten) ging op 30 januari jl. in Temse een zeer interessante avond door omtrent de industriële cultuur van de Boelwerf. Deze sloot 15 jaar geleden zijn deuren. Lieven MUËSEN organiseerde deze info- en debatavond omtrent het thema "Boelwerf, erfgoed om te koesteren",

verder ondersteund met strijdliederen en andere mooie teksten over "De Zaat". Voor contacten met de persoon die instond voor de informatieavond, met het oog op vervolginiciatieven contacteer Lieven MUËSEN via 0486/89.76.85

projectboelwerf@scarlet.be (P.V.)

VIJFTIG JAAR WERK IN HET WAASLAND 1945-1995

Erfgoedcel Waasland zoekt getuigen omtrent dit prachtig en veelzijdig onderwerp. Contacteer hiervoor: mieke.demeester@ecwaas.be of bel 03/780.52.13. Meer informatie op: www.erfgoedcelwaasland.be

TENTOONSTELLING "ZIEK TUSSEN LICHAAM EN GEEST.BE" NOG TOT 27/04/08 IN MUSEUM DR. GUISLAIN TE GENT

Deze tentoonstelling is reeds door een SIWE - delegatie bezocht. Volgens ons betreft het één van de allersterkste realisaties van dit jonge en superdynamisch museum, dat zijn gelijke niet kent in het Vlaamse museumlandschap. Ongemeen boeiend waren tot nog toe ook de zeer talrijke "randactiviteiten", i.s.m. onder meer het STAM / Stadsmuseum Gent. Uniek is de kwaliteit van de hedendaagse kunstwerken, gepresenteerd tussen historische documenten en oude technische apparatuur. Mis deze tentoonstelling niet. Ze informeert u over ziektes in alle vormen, kleuren en gedaanten en handelt ook over de perceptie en attitudes in West-Europa t.a.v. de zieke en zijn/haar ziekte...

Alle bijkomende informatie op de uitgestrekte website:

www.tussenlichaamengeest.be (P.V.)

OOG & BLIK : EEN ANDERE KIJK OP GEZICHTBEDROG EN HET WERK VAN KUNSTSCHILDER JOS DE MEY IN HET MUSEUM VOOR GESCHIEDENIS VAN DE WETENSCHAPPEN TE GENT

Dit is de titel van de nieuwste tentoonstelling in het Gentse Museum voor de Geschiedenis van de Wetenschappen. Open van 15/02/08 tot 16/05/08 elke werkdag 10-12 u en 14-17 u.

Meer informatie: www.sciencemuseum.ugent.be

EEN GREEP UIT HET AANBOD VAN DE MIAT / VIAT – LEZINGEN 2008

Zondag 27 april: **Water in en rond Gent** (Luc Devrieze).

Zondag 25 mei: **Het pottenbakkers-atelier Maes** in Sint-Amandsberg en Gent (Bea Bailleul).

Zondag 29 juni: Wandeling **“Joseph Plateau en de Gentse cinema”**

Zondag 27 juli : Wandeling **“De Vlaanderenstraat: comeback v e 19de eeuwse boulevard”**.

Zondag 31 augustus: Wandeling **“Van Brugse Poort naar Rabot”** (opgepast : start om 10.30 u hoek Begijnhoflaan – Brugsepoortstraat).

Zondag 26 oktober: **De Rabotwijk en de teloorgang der textiel-nijverheid** (Bart De Wilde)

Zondag 30 november: **Van bustehouder tot bra** (Christel Boone)

Alle lezingen en wandelingen starten om 10.30 u stipt in het MIAT (Museum voor Industriële Archeologie en Textiel), Minnemeers 9 te Gent.

Toegang 2,5 € VIAT-leden: gratis.

Zie ook : www.miat.gent.be

MOERBEEKSE SUIKERFABRIEK VERDWIJNT

Moerbeke-Waas ziet zijn grote suikerfabriek (ISCAL Sugar) verdwijnen. 95 werknemers staan op straat. De sluiting is een schrijnend voorbeeld van het falen van het Europese landbouwbeleid (dras-tische productiequotacompensaties, ineenzakken van de prijs van de bieten, enz). Na het sluiten van andere suikerfabrieken te Frasnes en Veurne volgt nu dus Moerbeke-Waas. Ook andere groepen maken gebruik van de Europese productie-

quotacompensaties zoals “Tiense Suiker” (deel van het Duitse Südzucker), die al eind 2007 besliste de suikerfabriek van Brugelette te sluiten.

Wat op het gebied van het suikererfgoed nog overblijft na het werk van curatoren en andere is nog de vraag. Wordt vervolgd. (P.V., vrij naar de emotionele krantenartikels in De Morgen van 27/12/07 en 28/12/07 : “Zuur einde voor zoet bolwerk”) zie ook www.vilt.be

PROVINCIE VLAAMS-BRABANT**K.U.LEUVEN WIL ACADEMISCH ERFGOED EN ROMMEL SCHEIDEN**

Het is onder meer Professor Geert VANPAEMEL, voor SIWE geen onbekende meer, die als voorzitter van de Commissie Academisch Erfgoed hier van nabij betrokken is. Stilaan, op de valreep, dringt het besef door dat belangrijk academisch erfgoed niet langer mag verwaarloosd worden. Probleem is alleen : hoe selecteren (wellicht best

door degenen die dit erfgoed kennen en er de gebruiker(s) van was(waren) en hoe beheren ? Meer hierover leest u in de CAMPUSKRANT KUL nr.5 van 16-jan-2008 blz.12.

Zie ook:

www.kuleuven.be/ck/2007_08/05/ck19-05-erfgoed.php

(P.V.& K.H.)

EEN BOEIENDE STUDIEDAG OMTRENT “GEVAARLIJKE TECHNIEKEN” IN HET MOT TE GRIMBERGEN

Op 28 januari jl. vond een interessante en druk bijgewoonde studiedag plaats in de gebouwen van de Liermolen, beheerd door het MOT (Museum voor Oudere Technieken) te Grimbergen. Een delegatie van het SIWE nam deel aan deze manifestatie. Het thema van deze door het MOT georganiseerde studiedag was “Veiligheid van personen in omgang met technische collecties”. Het is een onderwerp waarmee zeer veel verzamelaars, museummensen en vrijwilligers in verenigingen te maken hebben, maar waarover tot nu toe relatief weinig gebeurde. Gelukkig bleef tot op heden het aantal (grote) ongevallen in de Vlaamse musea en

collecties zeer beperkt. Dit doet niets af aan het feit dat het tijd is om aan de veiligheidsproblematiek in collecties en in musea op een professionele manier aandacht te besteden.

Meer informatie over dit onderwerp kan steeds bekomen worden bij Steven DE WAELE, stafmedewerker van het MOT, die de studiedag inhoudelijk en organisatorisch voorbereide. Een interessante map “Veilig omgaan met technische collecties” werd op 28/01 jl. uitgedeeld aan de aanwezigen en is nog voorradig of raadpleegbaar. www.mot.be / info@mot.be / Tel. : 02/270.81.11. (P.V.)

Huis de Warande in Leuven, laureaat Monumentenprijs 2007

De Warande is een herenhuis aan de Mechelsestraat in Leuven. De oudste archivalische sporen, een verkoopakte in het Leuvense Schepenboek, gaan terug tot 1421. In 1664 kreeg het huis een stenen gevel en werd het uitgebreid. Tot in de 19de eeuw werd er in een -na de Eerste Wereldoorlog verdwenen- achterhuis gebouwen en diende de gelijkvloerse verdieping aan de voorkant tot herberg en drankwinkel.

Foto: Tyl

In de tweede helft van de 19de eeuw werd het een winkel van ijzerwaren.

Na de Tweede Wereldoorlog verviel het pand tot een ruïne. Het huis werd in 1991 geklasseerd als beschermd monument. Tussen 2003 en 2006 werd het huis gerestaureerd. Dit restauratieproject was een van de laureaten voor de Vlaamse Monumentenprijs 2007.

EEN GROTE TENTOONSTELLING OVER HOUT

Tot 31 augustus 2008 kan u terecht in het Museum voor Midden-Afrika (Leuvensesteenweg 13 te Tervuren) voor een belangwekkende tentoonstelling over hout in Afrika. De tentoonstelling focust niet alleen op tropische houtsoorten als grondstof voor tal van producten maar ook op de materiële geschiedenis van hout en van de bosbouw, de toekomst van de Afrikaanse regenwouden, het

bouwen met hout, het restaureren van hout, de klank van het hout gebruikt in muziekinstrumenten en andere communicatievormen, en nog veel meer.

Er worden talrijke interessante randactiviteiten voorzien! Toegang : van dinsdag tot zaterdag 10-17 uur, elke zondag van 10 tot 18 uur. Meer informatie op www.africamuseum.be Tel. : 02/769.52.00 (P.V.)

TER HERINNERING : “HET INTERNET VAN DE 19DE EEUW”, TENTOONSTELLING IN HET OUDE POSTGEBOUW TE HALLE

In de Oude Post te Halle (vlak achter de Basiliek of hoofdkerk) vindt deze tentoonstelling plaats, met als curator - organisator en SIWE - lid Fons VANDEN BERGHEN (Tel. : 02/356.05.36). Het is wellicht dé autoriteit in de Lage Landen op het gebied van de ontwikkeling van de telecommunicatie, zeker wat de eigen verzameling betreft omtrent telegrafie en aanverwanten! We verwijzen uiteraard naar de uitge-

breide tekst over deze manifestatie in onze vorige Nieuwsbrief.

Bezoek gratis op zondag 13, zaterdag 19 en zondag 20 april 2008. Telkens van 10.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 18.30 uur. Dit is voor SIWE een echte aanrader. Bovendien is de maker van de tentoonstelling ter plaatse. Dus: noteer de data NU in uw agenda. Hier geldt slechts één motto: “allen daarheen!” (P.V.)

LIBERAAL ARCHIEF VLAAMS-BRABANT PUBLICEERT WERK OVER POPP

“De kadasterkaarten van Popp: sleutel tot uw lokale geschiedenis. Historische geografie van Aarschot, Asse, Halle en Tienen aan de hand van de kadasterkaarten van Popp” door Wouter RONSIJN is een unieke studie over de grote kaartenmaker Popp. De publicatie (20 €) is een

handig werkinstrument omtrent de interpretatie van deze zeer belangrijke bron voor de lokale geschiedschrijving. Meer info en bestellingen: Liberaal Archief, Kramersplein 23 te 9000 Gent / www.liberaalarchief.be

STUDIEDAG VAN KADOC OMTRENT ERFGOED EN ONDERWIJS

Op 18/04/2008 organiseert het KADOC in “Huis Bethlehem” te Leuven volgende studiedag: “Eeuwenoud erfgoed, eigentijds

onderwijs. Vingeroefeningen voor de integratie van erfgoed in de klas” o.l.v. Prof. Kaat WILS.

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

INVENTARISATIE VAN HET WEST-VLAAMS BOUWKUNDIG ERFGOED IN EEN STROOMVERSNELLING

In de binnenkrant van M&L, jg. 26, nr. 6 (november - december 2007) wordt een overzicht geschetst van de inventarisatie van het bouwkundig erfgoed in West-Vlaanderen in de periode 2005-2007. Tevens vindt men een lijst van

alle verschenen en binnenkort te verschijnen delen van deze inventarisatie in de betreffende periode. De inventarissen zijn gepubliceerd maar ook digitaal raadpleegbaar via www.vioe.be

ELEKTRISCHE CENTRALE ZWEVEGEM IN DE STELLINGEN

We hebben vroeger al meermaals bericht over deze renovatiewerken. Nu geven we nog even de website mee van architecten die een groot

deel van de renovatieplannen ontwierpen: www.coussee-goris.com. Men vindt er informatie over de herbestemming tot evenementenhal.

FOCUS OP DE KORTRIJKSE “COMMISSIE BEDRIJFSGESCHIEDENIS”

In 2004 werd bij de KGOKK (Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk vzw) een Commissie Bedrijfs-geschiedenis opgericht die in het arrondissement Kortrijk als promotor zal optreden voor het redden van bedrijfsarchieven en het publiceren van bedrijfsgeschiedenissen. Achterliggende gedachte hierbij : de registratie en valorisatie van bedrijfsarchieven is een belangrijke

bron voor de studie van de industrialisatie en de industriële cultuur in West-Vlaanderen, een belangrijke erfgoedcomponent die veel te weinig aandacht krijgt. Meer informatie en contact: joachim.derwael@arch.be lieven.douchy@belgacom.net Telefoon (Rijksarchief Brugge): 050/33.72.88. (P.V., naar een voorstellingsfolder, aangetroffen in het Algemeen Rijksarchief Brussel)

BRUSSELS GEWEST

EEN WEBSITE MET ALLE BESCHERMDE GEBOUWEN BINNEN HET GEWEST

Zeer interessant de website:

www.monument.irisnet.be/nl/patrimoine/intro.htm.

Alle beschermingen zijn op te zoeken, bijvoorbeeld per Brusselse gemeente.

Een zeer handig instrument!

NAKENDE SLOOP VOOR UNIEKE BRUSSELSE DELHAIZE-WARENHUIZEN

De unieke “Magazijnen Delhaize” (1912-1913) tussen de Akenkaai en de Willebroekkaai, waaraan ooit de befaamde Art-Nouveau architect Paul Cauchie meewerkte als ontwerper van decoratieve panelen in “sgraffito-techniek”, zal wellicht nog in 2008 plaats moeten ruimen voor een woontoren met 350 appartementen, ontworpen door

Michel VERLIEFDEN van het bureau A2RC. Tenzij de keuze op een andere ontwerper zal vallen, maar dit verandert weinig aan de op til staande kaalslag! Meer over dit onverkwikkelijk nieuws in “Brussel Deze Week” van 29/10/2007 en “Bruxelles en mouvements” van 24/01/2008.

EERSTE BELGISCHE LUCHTHAVENGEBOUW AVIA PALACE EN AEROGARE GESLOOPT: EEN SCHANDE !

Een belangrijk stuk luchtvaart-geschiedenis moet op het grondgebied van Haren en Evere wijken voor...nieuwe NAVO-gebouwen! SIWE steunt de strijd van Frans VAN HUMBEEK, belangrijk deskundige inzake luchtvaart-geschiedenis en auteur van talloze publicaties over luchtvaarterfgoed. Voor de weinige mensen die luchtvaarterfgoed belangrijk vinden

is de sloop een grote kaakslag. De kreten “we konden niet anders” vanuit de Brusselse overheid klinkt vals ! Bezoek de nieuwe website van Dhr. F. VAN HUMBEEK, u zal verstedd staan over het fantastisch aanbod van foto's en de interessante teksten : www.hangarflying.be (P.V., vrij naar “Brussel Deze Week, nr. 1113, 03/01/2008)

NOG EEN EXPOSITIE OMTRENT DE SUPERMARKT EN VOEDING (N.A.V. 50 JAAR VERDRAG VAN ROME)

De memorabele tentoonstelling over een halve eeuw supermarkten, georganiseerd door het CIVA is nog maar net gesloten in “CIVA – Flagey” (zie hierover vorige Nieuwsbrief) of er is reeds een andere interessante expositie geopend (van 31 januari 2008) in de Lokettenzaal van het Vlaams Parlement (dus in het vroegere “PTT-gebouw” gelegen achter het Vlaams Parlement). Het concept en de klemtonen liggen bij deze laatste, een initiatief van CAG (Centrum voor Agrarische Geschiedenis) evenwel op andere aspecten,

met name op “een halve eeuw landbouw en voeding” (en voedingsgewoonten), waarbij vertrokken wordt van 50 landbouwproducten / supermarktproducten die typerend zijn voor de opeenvolgende decennia uit de 2de helft van de 20ste eeuw. De bijzondere expositie is gratis toegankelijk tot 30 april van maandag tot en met zaterdag van 10 tot 17 uur. <http://www.supermarkt-europa.com> (P.V.)

ZEER HANDIGE BROCHURE: “MUSEES DE L’U.L.B.”

Meegenomen uit een informatie-stand van één der vele Brusselse musea: een buitengewoon informatieve folder over de (veel te weinig bekende) universitaire musea van de UBL (Université Libre de Bruxelles). Handig is ook dat er van

elke deelcampus nauwkeurige plannetjes van de gebouwen opgenomen werden! Universiteiten zijn vaak doolhoven, dat is genoegzaam bekend. Zie ook: www.ulb.ac.be/musees

BEZOEK EENS HET CONSTANTIN MEUNIERMUSEUM TE ELSENE (BRUSSEL)

Het Constantin Meuniermuseum focust volledig op de internationaal bekende Belgische schilder en beeldhouwer Constatin MEUNIER (1831-1905). Hij is vooral bekend

omwille van zijn unieke voorstellingen van havenarbeiders en mijnwerkers maar tevens van indrukwekkende industriële landschappen. Een grote sociale

bewogenheid is ontegensprekelijk aanwezig. Ook een drang naar pathos, die hand in hand gaat met het verheerlijken van de arbeid van de gewone man en vrouw, is kenmerkend voor zijn oeuvre. Het is opvallend hoeveel buitenlanders de weg naar dit unieke museum vinden en hoe weinig “eigen volk”, nochtans het universele hoofdthema in het tijdloze oeuvre van MEUNIER als schilder en beeldhouwer! Het museum is ondergebracht in de atelierwoning van MEUNIER, waar

de kunstenaar de laatste jaren van zijn rijk gevulde leven doorbracht. Het museum wordt beheerd door de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België.

PRAKTISCH: Adres: Abdijstraat 59, 1050 Elsene – Brussel.

Tel.: 02/648.44.49. Open van dinsdag tot vrijdag 10-12 en 13-17 u. Op zaterdag en zondag alleen voor groepen na afspraak voor een gidsbeurt op telefoonnummer 02/508.32.11. Meer informatie: www.fine-arts-museum.be (P.V.)

BRUSSELS TIJDSCHRIFT « DE VIJFHOEK » FOCUST OP BEDRIJVIG BRUSSEL

In het eerste nummer van 2008 van « De Vijfhoek » (jg. 32, nr. 1) lezen we van auteur Polle BERGMANS een korte maar interessante bijdrage over de “Ets. Meerschaert”, leverancier (tot op vandaag!) van materiaal om “mannenkostuums” te maken. Het “één-vrouw-bedrijf” ligt in de Zennestraat 73 in hartje Brussel.

De bijdrage kadert in een lange (lopende) reeks van maandelijkse artikels omtrent “bedrijvig Brussel” waarin telkens één traditioneel industrieel bedrijfje of ambachtelijk bedrijf aan bod komt. Een prachtig initiatief ! Meer informatie via www.demarkten.be

ABC-HUIS, EEN SPEELPLEK IN EEN OUD FABRIEKSPAND IN DE NOORDWIJK

Op 16 en 17 februari jl. opende aan het Gaucheretplein 13, te 1030 Brussel een nieuw “Speelhuis”. Dit nieuw leerhuis en cultuurhuis voor kinderen en jongeren is onder-

gebracht in een oud fabriekspand in de Brusselse Noordwijk.

Meer informatie:

mail@abc-web.be

www.abc-web.be (P.V.)

WALLONIË

EEN NIEUWE GIDS VOOR HET INDUSTRIEEL ERFGOED

Valérie DUJARDIN en Julien MAQUET stelden o.l.v. Freddy JORIS van het Institut du Patrimoine Wallon (I.P.W.) een schitterende (en reeds lang verwachte) gids samen omtrent het industrieel erfgoed in Wallonië. De publicatie "La Route du Patrimoine Industriel" bestaat (zoals bij de andere gidsen uit dezelfde reeks) uit een mooie en praktische kaart en uit een handig gidsboekje, boordevol nuttige informatie en bezoektips. Uiteraard komen vooral

de "grote bekende kanonnen" van het industrieel erfgoed uit de verf, maar ook tal van minder bekende sites en collecties krijgen aandacht. De prijs voor dit dubbel "kleinood" bedraagt 15 €. Meer info: www.institutdupatrimoine.be. Dit is website van IPW, de uitgever, met contactadres: IPW, rue du Lombard 79, 5000 Namur. Tel.: 081.654.154 E-mail: ipw@institutdupatrimoine.be (P.V.)

LAATSTE COKESFABRIEK VAN HENEGOUWEN SLOOT HAAR DEUREN

De cokesfabriek "Carsid" te Marchienne-au-Pont (Charleroi) is niet meer. Moederbedrijf DUFERCO haalt de cokes voor haar hoogovens voortaan uit... Rusland! Hopelijk blijft er iets behouden van deze indrukwekkende en beeldbepalende fabriek, maar SIWE vreest voor een totale kaalslag. Aan zinvolle (zelfs partiële) herbesteding van het

uniek erfgoed van de zware nijverheid wordt zelfs niet gedacht. PIWB is uiteraard op de hoogte van de feiten. Afwachten of onze zustervereniging iets kan ondernemen... Wellicht is het te laat, want de nieuwe plannen van aanleg voor deze oude en unieke industriële site zijn reeds goedgekeurd. (P.V.)

OPEN MONUMENTENDAGEN IN WALLONIË

Wallonië, voor velen "ver weg" en toch zo dichtbij! We kregen reeds meermaals vragen omtrent het programma van de Open Monumentendagen aldaar. Alle informatie omtrent OMD - Wallonië kan mak-

kelijk gevonden op volgende site: <http://www.journeesdupatrimoine.be> Tel.: 085/27.88.80 Adres Secretariaat: Rue Paix-Dieu, 1b, 4540 Amay.

INTERNATIONAAL NIEUWS (alfabetisch per land)

CHINA

EERSTE INTERNATIONAAL CONGRES OVER INDUSTRIEEL ERFGOED

Van 1 tot 4 september 2008 gaat voor het eerst in China (stad Chengdu, provincie Sichuan) een "Internationaal Congres omtrent Industrieel Erfgoed" door. De organisatie berust bij Prof. Que WEIMIN (Peking University), die

voor SIWE geen onbekende is (vanwege contacten op vroegere edities van de TICCIH-congressen, onder meer in 2006, ICCIH-Italië). Email: wmque@urban.pku.edu.cn Tel.: 86-10-62752999 FAX: 86-10-62751187.

DUITSLAND

NIEUWS VAN HET MIJNMUSEUM WURMREVIER TE ALSDORF NABIJ AACHEN

Pas verschenen: Resi KOHNEN e.a., "Glückauf ist unser Bergmannsgruss. Bergännisches Lesebuch zum Aachener Steinkohlenrevier".

Alsdorf, Bergbaumuseum Wurmrevier, November 2007. Meer informatie: grube-anna-2@netcologne.de

Het museum in Alsdorf, gelegen op de site van de stilgelegde steenkoolmijn "Anna II", is in volle

uitbouw maar voorlopig enkel na afspraak en via een rondleiding toegankelijk. Meer informatie: tel.: 00/49/2404/558.78-0. fax: 00/49/2404/558.78-19. web: bergbaumuseum-grube-anna2.de Museumadres: Herzogenrather Strasse 101, 52477 Alsdorf (P.V.)

WERELDERFGOEDSITES VAN DE 20ste EEUW : THEMA VAN EEN SUCCESRIJKE ICOMOS-SAMENKOMST TE BERLIJN

In september jl. vond te Berlijn een ICOMOS-Congres plaats omtrent het 20ste eeuwse bouwkundig erfgoed, met het oog op mogelijke nominaties in het kader van de UNESCO-lijst met "werelderfgoed sites".

Volgende categorieën bouwsels kregen bijzondere belangstelling:

woonwijken, stadsparken en metronetwerken (in het bijzonder deze van London, Parijs, Berlijn en Moskou), waarvan het oorspronkelijk karakter door transformaties of verwaarlozing grotendeels dreigt verloren te gaan. (P.V.)

VOLGEND (14de) PLENAIR TICCIH-CONGRES : 30 AUGUSTUS - 5 SEPTEMBER 2009 IN FREIBERG

Noteer alvast nu reeds in uw agenda: volgend plenair congres van TICCIH (The International Committee for the Conservation of Industrial Heritage) vindt plaats in de Duitse mijnstad Freiberg in Saksen van 30/8 tot en met 5/09/2009. Alle

belangrijke informatie omtrent TICCIH : zie:

www.mnactec.com/ticcih

Over het 14de Congres van TICCIH: zie a.u.b. ook volgende site :

www.wiwi.tu-freiberg.de/iwtg/docs/TICCIH2009.pdf

BEZOEK "NACHT EN NACHTARBEID" IN HET RHEINISCHES INDUSTRIEMUSEUM

Gedurende een goed deel van 2008 lopen in het RIM (Rheinisches Industriemuseum) nog tal van tentoonstellingen en randactiviteiten omtrent het thema van de nacht, gerelateerd met de arbeid en de industriële arbeid in het bijzonder.

Ankerpunt van het museum is de (degelijk gerestaureerde) voormalige zinkfabriek "Altenberg", gelegen direct achter het hoofdstation van Oberhausen. Meer informatie : www.rim.lvr.de

F R A N K R I J K

CENTRE HISTORIQUE MINIER FOCUST IN 2008 OP TRANSFORMATIE VAN MIJNBOWWLANDSCHAPPEN

Wie heeft dit schitterend museum nog niet bezocht in de Fosse Delloye te Lewarde (op 8 km ten zuidoosten van Douai ?

Op www.chm-lewarde.com (contact@chm-lewarde.com) vindt ge het volledig museum - jaarprogramma, inclusief informatie

over een colloquium in oktober 2008 omtrent het jaarthema "transformatie van landschappen in Europese mijnbouwgebieden.

Noteer ook dat op zaterdag 17 mei een "museumnacht" plaatsvindt, met film en muziek... (P.V.)

SUCCESRIJK : HET 1STE INTERNATIONAAL CONGRES OVER INDUSTRIEEL ERFGOED VAN DE HYDROELEKTRICITEIT

Dit memorabel en redelijk druk bijgewoond congres had plaats in Divonne-les-Bains (Fr.) en Genève (Zwitserland) van 7 tot 9 juni 2007.

In TICCIH-Bulletin nr. 38, p. 6-7 of op de TICCIH-website:

www.mnactec.com/ticcih leest u er veel meer over.

120 JAAR EIFFELTOREN

Het is twee eeuwen geleden dat o.l.v. Gustave Eiffel de bouwwerken aangevat werden voor de oprichting van de hoogste toren van Europa :

de Eiffeltoren. De toren werd ingehuldigd naar aanleiding van de Parijse Wereldtentoonstelling in 1889.

KENT U HET INTERNATIONAAL BRILLENMUSEUM TE MOREZ

Onbekend is onbemand. We bezochten onlangs het "Musée de la Lunette", place Jean-Jaurès te 39400 Morez (Jura). Een

ontdekking, een (grote) omweg meer dan waard!

Meer info: www.haut-jura.com (rubriek "tourisme")

G R O O T – B R I T T A N N I Ë

CONGRES OMTRENT UNIVERSITAIRE MUSEA & LOKALE GEMEENSCHAPPEN

Van 16 tot 20/09/08 heeft “umac 2008” plaats in de Universiteit van Manchester omtrent het thema “University-museums and the community”. Meer informatie: sally.macdonald@ulc.ac.uk
<http://www.meeting.co.uk/confercare/umac2008>

M E X I C O

EERSTE SEMINARIE OMTRENT SPOORWEGERFGOED & - CULTUUR

Van 23 tot 25 mei 2008 wordt in Aguascalientes (Mexico) een veelbelovend seminarie georganiseerd omtrent het erfgoed van de spoorwegen. Alle informatie : jose.garcia@aguascalientes.gob.mx

N E D E R L A N D

BEZOEK EEN NIEUWE WEBSITE OMTRENT INDUSTRIEEL ERFGOED

Frank Welgemoed deelde ons volgende emailadres mee in verband met vragen omtrent industrieel erfgoed: info@virtuele-fabriek.nl . Terwijl we bezig zijn, graag ook uw aandacht voor een site over varend erfgoed, namelijk <http://www.maritiemdigitaal.nl>

KENT U HET NATIONAAL FARMACEUTISCH MUSEUM TE GOUDA ?

Dit museum heet ook “De Moriaan” en bevindt zich in het hart van de stad Gouda. Meer info op : www.farmaceutischmuseum.nl.
Zie ook “Onder de leeslamp” onder auteur Frans VAN WYCK.

P O R T U G A L

27ste SYMPOSIUM COMMISSIE WETENSCHAPPELIJKE INSTRUMENTEN

Van 16 tot 21 september 2008 heeft in het Museum van de Wetenschappen van de Universiteit van Lissabon het 27th SIC plaats. Alle nuttige info op:

<http://chcul.fc.ul.pt/sic2008/>

Lokatie Museo de la Ciencia : rue de Escola Politécnica 56, 1250-102 Lisboa. Tel.: 351/21.39.21.881

S P A N J E

EEN OVERZICHTWERK OVER HISTORISCHE APOTHEKEN IN CATALONIË

Wat in Vlaanderen (nog) niet gepubliceerd werd : een schitterend, zeer luxueus uitgegeven referentiewerk over historische apotheken, met honderden uitzonderlijke foto's en adressenbestand. Referentie: BANCELLS Consol (fotografie), CASAS Jaume, e.a. (tekst), Farmàcies històriques de Catalunya.

Barcelona, (Angle Editorial) 2007. ISBN 978-84-96970-15-1. Prijs : 45 Euro (zonder verzendingskosten). SIWE diende een paar jaar geleden bij de overheid een projectaanvraag in om een gelijkaardig onderzoek en publicatie uit te voeren maar het project werd helaas niet goedgekeurd. (P.V.)

Z W I T S E R L A N D

Zonet ontvangen: een postpakket met presentemplaar (het nummer 79) van het voor ons volslagen onbekende tijdschrift “FERRUM”, volledig gewijd aan walsen en walstechnieken (140 pagina's). Het betreft een hoogwaardig wetenschappelijk tijdschrift met goed geïllustreerde achtergrondartikels,

geschreven door diverse auteurs en door navorsers van de “IJzerbibliotheek” van de “Stiftung der Georg Fischer AG”, gehuisvest in een oud kloostergebouw te Schlatt (Zwitserland).

Websites: www.eisenbibliothek.ch,
www.georgfischer.com,
www.klostergutparadies.ch (P.V.)

UITVINDINGEN EN UITVINDERS

“MARITIEME RADIO”, EEN HERONTDEKKING

In TICCIH-Bulletin nr. 38 (winter 2007) schreef David BARLOW een interessante bijdrage over radiotelegrafie, getiteld “Intangible industrial heritage: the “Radiotelegraphy Heritage Frequency”. U kan voor meer informatie terecht op de website van TICCIH: www.mnactec.com/ticcih

TIJDSCHRIFTENBESTAND OMTRENT WETENSCHAPPELIJKE UITVINDINGEN EN RESEARCH ALS GIFT AAN SIWE VZW

Een tijdje geleden ontving SIWE door toedoen van Prof. Dr. K. VAN CAMP (U.A.) een imposante reeks jaargangen (1983-2003) van “BULLETIN OF THE SCIENTIFIC INSTRUMENTS SOCIETY” (ISSN 0956-8271). Deze Society (SIS) werd opgericht in 1983. SIWE dankt Prof. Dr. K. VAN CAMP van harte voor de aanwinst. Meer info over SIS op : www.sis.org.uk (P.V en K.H.)

ONDER DE LEESLAMP

BIBLIOGRAFIE INDUSTRIEEL EN WETENSCHAPPELIJK ERFGOED IN BELGIË, NAJAAR / WINTER 2007/2008 : EEN SELECTIE

Een selectie van bijdragen (boeken en tijdschriftartikels) over industrieel en wetenschappelijk erfgoed in België. Ook een beperkt aantal werken uit het buitenland, die voor Vlaanderen / Brussel / België interessant kunnen zijn, worden opgenomen. De meeste bijdragen zijn recent, maar er worden ook een aantal oudere, nog niet eerder vermelde titels opgenomen. De eventuele commentaren bij de referenties staan in cursief. We verwijzen ook nog eens naar de digitaal ontsloten bibliografie “Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed 1991-2006”, raadpleegbaar via website www.viat.be. Suggesties voor aanvullingen op deze rubriek zijn uiteraard steeds welkom. U kan uw suggesties kwijt via E-mail: stuur een mail naar paiviaene@hotmail.com.

BANCELLS Consol, CASAS Jaume, e.a., Farmàcies historiques de Catalunya. Barcelona, (Angle Editorial) 2007. ISBN 978-84-96970-15-1

BERGMANS Polle, Ets. Meerschaert. In : De Vijfhoek jg. 32, nr. 1 (januari 2008), p. 8.

BLUHM Frieder, Zeche als Quelle der Inspiration. Das “Ecomusée du Bois-du-Luc” in La Louvière, Belgen. In : Industriekultuur, 2007, nr. 4, p. 32

BOGAERTS Karel, De tram in Putte. In : Jaarboek 2000-2001 “Het Molenijzer”, Putte, (Heemkring Het Molenijzer) p. 5 tot 69.

BRACKE Nele, Een monument voor het land. Overheidsstatistiek in België, 1795-1870. Gent, (Academia Press) 2007. www.academiapress.be

BRION René, MOREAU Jean-Louis, De la mine à Mars : la genèse d’Umicore. Tielt, (Lannoo) 2006. (www.lannoo.com)

CALLEBAUT Renaud, COLLET Emmanuel, e.a., Supermarkt in Europa 1957-2007. Brussel, (CIVA / Groep Delhaize / La Cambre) 2007.

CARTIER Claudine, DE ROUX Emmanuel, FESSY Georges, Patrimoine Ferroviaire Parijs, (Editions Scala) 2007. ISBN : 978 2 86656 394 3 (www.editionsscala.com)

CORNILLY Jeroen, Modern bouwen tussen strand en duin. Bouwen aan de Belgische kust in de periode 1945-1975. Brugge, (Provincie West-Vlaanderen) 2007.

CROMBE Chris, Weven en spinnen, een geschiedenis van 300 jaar van John Kay, over Jacquard tot de volledige automatisering van nu. In : SIWE-Magazine 31, december 2007 – februari 2008, p. 2-26.

CREUPELANDT G., De 1800 Trailers voor het Amerikaans leger, anno 1955. In : Jaarboek 7 "Art De Coene", p. 25-29. www.artdecoene.be (artdecoene@skynet.be)

DECLERCQ Lode, De internationale context van de Belgische 19de eeuwse verwarmingsstechnologie in haar relatie met de architectuur. In : Gentse bijdragen tot de interieurgeschiedenis, vol. 32, 2003, p. 77-112.

DE CORTE Bruno, People on the Move – Red Star Line : een immigratiemuseum voor Antwerpen. In : SIWE-Magazine 31, december 2007 – februari 2008, p. 37-44.

DELAET Jean-Louis, Le Bois du Cazier : présent pour le futur. Le sauvetage et la requalification de l'ancien site charbonnier 1986-2006. In : Bulletin Trimestriel du PIWB, nr. 69-70 (april-september 2007), p. 9-14.

DEPAUW Claude, Pérennité du patrimoine industriel. 'L exemple de Mouscron 1994-2007. In : Bulletin Trimestriel du PIWB, nr. 69-70 (april-september 2007), p. 5-8.

DEWILDE Annick, Bezoekersgids Kant- en linnenmuseum. Taferelen Vlaslinnen van wieg tot graf. Kortrijk, (Nationaal Vlas-, Kant- en Linnenmuseum) 2004.

DEWILDE Bert, Vlaslinnen van wieg tot graf. 7000 jaar ten dienste van de mensheid. Kortrijk, (Nationaal Vlas-, Kant- en Linnenmuseum) 2003.

DEWIER Alain, La Louvière. Tome 2. Les hameaux. (Mémoire en Images).La Louvière, (Ecomusée du Bois-du-Luc) 2007. (www.ecomuseeboisduluc.be)

DHAENE Sylvie, e.a., De jaren 50 in België. Gent / Tielt, (Huis van Alijn – Lannoo) 2006.

DHAENE Sylvie, e.a., De jaren 60 in België. Gent / Tielt, (Huis van Alijn – Lannoo) 2007.

DHAENE Sylvie, e.a., De jaren 70 in België. Gent / Tielt, (Huis van Alijn – Lannoo) 2007.

DUJARDIN Valérie, MAQUET Julien, La route du Patrimoine Industriel. Namur, (Institut du Patrimoine Wallon) 2007. *Zie onze bespreking onder bovenstaande rubriek "Wallonië".*

FOULON Françoise, Le Grand-Hornu Aujourd'hui et demain. In : Bulletin Trimestriel du PIWB, nr. 69-70 (april-september 2007), p. 15-16.

GAIER Claude, Aux origines de Patrimoine Industriel Wallonie Bruxelles. In : Bulletin Trimestriel du PIWB, nr. 69-70 (april-september 2007), p. 3-4.

GRARD Christiane, La vie économique à Douai du XIIe au XXIe siècle : du drap...à l'automobile. Douai, (Ville de Douai, Archives Municipales) 2003. (<http://www.ville-douai.com/intcult.htm>, zie rubriek "archives")

KOHNEN Resi, e.a., "Glückauf ist unser Bergmannsgruss. Bergännisches Lesebuch zum Aachener Steinkohlenrevier". Alsdorf, (Bergbaumuseum Würmrevier), 2007.

MARNEFFE Françoise, Pas de happy end pour le laboratoire Meuter-Titra. In : Les Nouvelles de La Fonderie, nr. 27, december 2007, p. 3.

MARTENS Erik (ed.), WOESTENBORGHS Bert, e.a., Agricultures. Brussel, (Koninklijk Filmarchief) 2007. *Boek met DVD met twaalf oude documentaires over zowat alle aspecten van de Belgische landbouw, inclusief mechanisering en schaalvergroting / www.filmarchief.be*

Ouvriers et ville en mouvements. <speciaal nummer van Les Cahiers de La Fonderie (nr. 36) n.a.v. het einde van de academische loopbaan van La Fonderie – voorzitter Jean Puissant>. Brussel, (La Fonderie) 2007. Meer informatie : www.lafonderie.be.

PIROTTE Toussaint, Petite histoire des charbonnages d'Oupeye. Blegny, (Domaine Touristique de Blegny-Mine) 2007. (domaine@blegny.be)

RONSIJN Wouter, De kadasterkaarten van Popp : sleutel tot uw lokale geschiedenis. Historische geografie van Aarschot, Asse, Halle en Tienen aan de hand van de kadasterkaarten van Popp. Gent, (Liberaal Archief) 2007. *Een unieke studie over de grote kaartenmaker Popp, zie ook Rubriek "Vlaams-Brabant" in deze Nieuwsbrief.*

SAUWEN Rik, Ronde vliegtuigloodsen in Grimbergen. Sierlijke lichtheid. In : OKV Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen, jg. 45, nr. 6 (december 2007 – januari 2008), p. 8-12.

THIELEMANS M.R., PAGNOUL A.M., La révolution industrielle 1750-1850. Exposition d'Archives. Brussel, (Archives Générales du Royaume) 1964.

VAN ELST Herman, Ontstaan van het Periodiek Systeem. Antwerpen, (Koninklijke Vlaamse Chemische Vereniging) <www.kvcv.be / info@kvcv.be>

VANPEE Dominique J.B., Pons- of Hollerithkaarten van Jacquard over Babbage op weg naar het informatietijdperk. In : SIWE-Magazine 31, december 2007 – februari 2008, p. 27-36.

VAN VLASSEHAAR Florent, De graanmakers van Putte, Grasheide & Peulis. In : Jaarboek 2000-2001 "Het Molenijzer", Putte, (Heemkring Het Molenijzer) p. 71 tot 121.

VAN WYCK Frans, Nostalgie in farmacie : het Nationaal Farmaceutisch museum De Moriaan. In : Pharmaceutisch Weekblad, jg. 43, nr. 4, jan. 2008, p. 22 e.v.

VIAENE Patrick, "Sentier des Terrils" – ein neuer Wanderweg durch die Bergbaulandschaften der Wallonie. In : Industriekultur, Jg. 2007, nr. 4 (volume 41), p. 22.

WAUTIER Kristel, SEGERS Danny, "Nothing succeeds like success". Het levensverhaal van Leo Baekeland, de uitvinder van het bakeliet. In : Jaarboek XLIV 2007 van Heemkundige Kring De Oost-Oudburg, p. 125-178.

BOEKBESPREKINGEN

Zie ook Rubriek "Wallonië" met bespreking van een nieuwe industrieel erfgoedgids.

CALLEBAUT Renaud, COLLET Emmanuel, e.a., Supermarkt in Europa 1957-2007. Brussel, (CIVA / Groep Delhaize / La Cambre) 2007.

Boeiende brochure over de geschiedenis van de supermarkt van de jaren 1930 (in de USA) tot op heden. De aanleiding van deze publicatie was een zeer opmerkelijke tentoonstelling door het CIVA (Centrum voor de Stad, de

Architectuur en het Landschap) in hun expositiegebouw aan het Flageyplein, dus op een paar meter verwijderd van waar Delhaize-zelfbediening als allereerste supermarkt in België zijn deuren opende op 18 december 1957 !

POPULAR MECHANICS MAGAZINE

Dit is slechts één voorbeeld van een oud vulgariserend wetenschappelijk tijdschrift, waarvan een aantal jaargangen in het documentatiecentrum van SIWE vzw terecht kwamen. De meeste van dergelijke aanwinsten worden niet meteen beschreven of ontsloten maar voorlopig zonder inventarisnummer bewaard op de bovenverdiepingen van de kuismolen van de Molens

Van Orshoven. Dergelijke geïllustreerde tijdschriften bewijzen goede diensten naar aanleiding van bijvoorbeeld de Erfgoeddagen of andere manifestaties, waarop SIWE vzw uitpakt met een publicatie of tentoonstelling. Vrijwilligers om ons hulp te bieden bij het sorteren en rangschikken van oude boeken en tijdschriften zijn steeds welkom. (P.V.)

THIELEMANS M.R., PAGNOUL A.M., La révolution industrielle 1750-1850. Exposition d'Archives. Brussel, (Archives Générales du Royaume) 1964.

Een publicatie uit de oude doos, toevallig herontdekt op een boekenbeurs. Dit is ongetwijfeld een der eerste publicaties uit de naoorlogse tijd met aandacht voor de industrialisering in België en het rijke

maar toen schier onbekend archivalisch erfgoed over dit thema. Het mooi geïllustreerd boekje (88 blz.) is uiteraard raadpleegbaar in de bibliotheek van het Algemeen Rijksarchief te Brussel.

HOE LID WORDEN VAN SIWE vzw?

Door uw bijdrage te storten op rekening 001-3088106-90 van SIWE vzw

Stapelhuisstraat 15 3000 LEUVEN

IBAN : BE 34 00 13 0881 0690 – BIC : GEBABEBB

Prijs jaarlijks lidmaatschap :

BELGIË

Sympathiserend lid : 18 €

Vereniging : 30 €

Steunend lid, bedrijf : 35 €

BUITENLAND

Sympathiserend lid : 25 €

Vereniging : 35 €

Steunend lid, bedrijf : 35 €

SIWE vzw is aangesloten bij

CONTACTCENTRUM
VOOR
ERFGOEDVERENIGINGEN

Met de steun van de Vlaamse Gemeenschap en

Leuven
Ervenood,
springevend.

N.V. Domein Ternesse S.A.

BC 1680
P.B. - P.P.
België-Belgique

Affitekantoor: BIERBEEK
Erkeningsnr.: P209286

Afzender: SIWE v.z.w.
Stapelhuisstraat 15
3000 LEUVEN